

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum sit peccatum? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

lib. 4. c. 7.
10. 5.

tum ad interiorem causam eius, quæ est arrogantia. Ipsa autem iactantia exterior, ut dicitur in 4. Ethic. † ordinatur quandoque quidem ad lucrum, sed frequenter ad gloriam & honorem. Et sic oritur ex inani gloria.

Ad secundum dicendum, quod ira non causat discordiam & contentionem, nisi cum adiunctione inanis gloriæ, per hoc scilicet quod aliquis sibi gloriosum reputat quod non cedat voluntati vel verbis aliorum.

Ad tertium dicendum, quod inanis gloria vituperatur circa eleemosynam, propter defectum charitatis, qui videtur esse in eo qui præfert inanem gloriam utilitati proximi, dum hoc propter illud facit. Non autem vituperatur aliquis ex hoc quod præsumat eleemosynam facere, quasi aliquid novum.

QVÆST. CXXXIII.

De Pusillanimitate, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de Pusillanimitate.

¶ Et circa hoc queruntur duo.

¶ Primo, utrum pusillanimitas sit peccatum?

¶ Secundo, cui virtuti opponatur.

ARTIC. 1.

Utrum pusillanimitas sit peccatum?

660
4. Eth. le.
11.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod pusillanimitas non sit peccatum. Ex omni enim peccato aliquis efficitur malus, sicut ex omni virtute aliquis efficitur bonus. Sed pusillanimus non est malus, ut Philosophus dicit in 4. Ethic. * Ergo pusillanimitas non est peccatum.

lib. 4. c. 3.
paulo an
te si. 10. 5.

† 1. 4. c. 1.

non mul

tū a pri.

10. 5.

li. 4. c. 2.

ante me.

10. 5.

¶ 2. Præterea, Philosophus † dicit ibidem, quod maximè videtur pusillanimus esse, qui magnis bonis dignus existit, & tamen his non dignificat seipsum. Sed nullus est dignus magnis bonis nisi virtuosus: quia ut Philosophus ibidem dicit *, secundum veritatem solus bonus est honorandus. Ergo pusillanimus est virtuosus. Non ergo pusillanimitas est peccatum.

¶ 3. Præterea, Initium omnis peccati est superbia, ut dicitur Ecclesiast. 10. Sed pusillanimitas non procedit

cedit ex superbia : quia superbus extollit se supra id quod est : pusillanimus autem subtrahit se ab his, quibus dignus est . Ergo pusillanimitas non est peccatum .

¶ 4 Præterea, Philosophus dicit in quarto Ethicorum * quòd qui dignificat se minoribus, quàm sit dignus, dicitur pusillanimus . Sed quandoque sancti viri dignificant seipso minoribus quàm sint digni: sicut patet de Moyse & Hieremia, qui digni erant officio ad quod assumebantur à Deo : quod tamen uterque eorum humiliter recusabat, ut habetur. Exod. 3. & Hier. 1. Non ergo pusillanimitas est peccatum .

*lib. 4. c. 3.
paul. post
prin. 5.*

SED contra, Nihil in moribus hominum est vitandum nisi peccatum . Sed pusillanimitas est vitanda . Dicitur enim ad Colossen. 3. Patres, nolite ad indignationem prouocare filios vestros, ut non pusillo animo fiant . Ergo pusillanimitas est peccatum .

RESPONDEO dicendum, quòd omne illud quod contrariatur naturali inclinationi, est peccatum, quia contrariatur legi naturæ . Inest autem unicuique rei naturalis inclinatio ad exequendam actionem commensuratum suæ potentie : ut patet in omnibus rebus naturalibus tam animatis quàm inanimatis . Sicut autem per præsumptionem aliquis excedit proportionem suæ potentie, dum nititur ad maiora quàm possit : ita etiam pusillanimus deficit à proportionem suæ potentie, dum recusat in id tendere, quod est suæ potentie commensuratum . Et ideo sicut præsumptio est peccatum, ita & pusillanimitas . Et inde est quòd feruus qui acceptam pecuniam Domini sui fodit in terram, nec est operatus ex ea propter quendam pusillanimitatis timorem, punitur à Domino : ut habetur Matth. 25. & Luc. 19.

Ad primum ergo dicendum, quòd Philosophus illos nominat malos, qui proximis inferunt nocentia, Et secundum hoc pusillanimus dicitur non esse malus: quia nulli infert nocentiam nisi per accidens, in quantum scilicet deficit ab operationibus quibus

posset

110 QVÆST. CXXXIII. ART. I.
p. 1. c. 5. posset alios iuuare. Dicit enim Greg. in* pastorali,
cir. fr. 2. quod illi qui prodesse vilitati proximorum in præ-
dicatione refugiunt, si districte iudicentur, ex tantis
rei sunt, ex quantis venientes ad publicum prodesse
potuerunt.

Ad secundum dicendum, quod nihil prohibet ali-
quem habentem habitum virtutis peccare: venialiter
quidem, etiam ipso habitu remanente: mortaliter
autem, cum corruptione ipsius habitus virtutis gratui-
tæ. Et ideo potest contingere, quod aliquis ex vir-
tute quam habet, sit dignus ad aliqua magna facien-
da, quæ sunt digna magno honore. Et tamen per hoc
quod ipse non attentat sua virtute uti, peccat: quan-
doque quidem venialiter, quandoque autem morta-
liter. Vel potest dici quod pusillanimus est dignus
magnis secundum habilitatem ad virtutem, quæ inest
ei, vel ex bona dispositione naturæ, vel ex scientia,
vel ex exteriori fortuna: quibus dum recusat uti ad
virtutem, pusillanimus redditur.

Ad tertium dicendum, quod etiam pusillanimitas
aliquo modo ex superbia potest oriri, dum scilicet aliquis
nimis proprio sensui innititur, quo reputat se insuffi-
cientem ad ea, respectu quorum sufficientiam habet.
Vnde dicitur Proverbiorum vicesimosexto, Sapien-
tior sibi piger videtur septem viris loquentibus sen-
tentias. Nihil enim prohibet quod se quantum ad ali-
qua deiciat, & quantum ad alia se in sublime extol-
lat. Vnde Gregor. in pastorali de Moyse dicit,* quod
p. 1. c. 7. post med. superbus fortasse esset, si ducatum plebis suæ sine
30. trepidatione susciperet. Et rursus superbus existeret
si auctoris imperio obedire recusaret.

Ad quartum dicendum, quod Moyses & Hiero-
nimas digni erant officio, ad quod diuinitus eligeban-
tur ex diuina gratia. Sed ipsi considerantes propriæ
infirmi-
tatis insuffi-
cientiam, recusabant; non tamē
pertinaciter, ne in superbiam laberentur.